

AYITI (Lis Siveyans Dezyèm Kategori)

Ayiti se an menm tan yon sous, yon pwen tranzit epi yon destinasyon pou aktivite kote gason, fanm avèk timoun viktim travay fòse ak trafik seksyèl. Pi fò nan ka trafik moun ann Ayiti genyen kòm viktim timoun kap travay kòm domestik nan kondisyon ki sanble avèk esklavaj. Non sèlman timoun sa yo ap viv yon sityasyon travay fòse; men tou yo ekspoze anba manm fanmi kote yo rete a ki kapab bat yo, komèt agresyon seksyèl avèk lòt kalite abi sou yo. Timoun ki tap travay kòm domestik e ki kouri kite kay la, oubyen timoun mèt kay la voye ale, reprezante yon gwo pati nan popilasyon timoun ki tonbe nan pwostitisyon oubyen ki oblige antre nan mandisite oubyen nan komèt krim nan lari. Timoun kap travay nan sektè konstriksyon, agrikilti, pwasonnri e kap vann nan lari, ekspoze tou pou yo tonbe nan travay fòse. Fanm avèk timoun kap viv nan Kan Moun Deplase Anndan Peyi a (IDP) --kan yo te kreye apre tranblemandtè 2010 la-- te kouri pi gwo risk pou yo viktim trafik seksyèl ak travay fòse. Timoun ki nan sèten mezon akèy prive oubyen ki anba parenaj ONG kote moun yo pa respekte règleman yo, kouri yon gwo risk pou yo tonbe nan yon sityasyon travay fòse. Ayisyen ki san papye ak sila yo ki sòti nan yon sityasyon ekonomik ki ba --sitou fanm avèk timoun-- ekspoze anpil. Te genyen tou kèk ka dokimante ki montre fanm dominikèn ki tap travay nan pwostitisyon fòse ann Ayiti. Moun konn jwenn timoun ayisyen nan pwostitisyon, nan travay domestik san peye ak mandisite fòse, prinsipalman an Repiblik Dominikèn. Gen Ayisyen tou pami viktim eksplwatasyon nan travay fòse, sitou an Repiblik Dominikèn ak lòt kote nan Karayib la, nan Amerik di Sid epi Ozetazini.

Gouvènman ayisyen an pa respekte totalman prensip minimòm sou eliminasyon trafik la; sepandan lap fè gwo efò nan sans sa a. Nan ane 2014 la, Ayiti te mete ann aplikasyon lejislasyon ki rekonèt trafik moun kòm yon krim. Malgre efò sa yo, leta ayisyen pat montre li tap fè plis efò pou l rezoud pwoblèm trafik moun nan pandan peryòd rapò presedan yo te kouvri a; se pou sa Ayiti twouve li nan Kategori 2 sou Lis siveyans la pou yon 3èm ane youn apre lòt. Ayiti te resevwa yon dispans pou stati li pat desann nòmalman nan Kategori 3, paske gouvènman peyi an genyen yon plan sou papye ki, si yo aplike li, ka reprezante yon gwo efò pou l respekte prensip minimòm yo sou eliminasyon trafik moun epi lap konsakre resous ki sifi pou li mete plan sa a ann aplikasyon. Ayiti pa janm kondane pèsonn ki te mele nan trafik moun, malgre gwo kantite viktim yo idantifye chak ane. Menmsi gouvènman an te genyen yon kapasite limite pou li ofri sèvis dirèk oubyen espesyalize pou viktim trafik moun yo, leta te kontinye oryante viktim yo oubyen jèn ki te ekspoze yo, nan sant ki bay swen yo e ki enskri nan Ministè Afè Sosyal la (Enstiti Byenèt Sosyal ak Rechèch - IBESR) – sant ki anba jesyon ONG lokal yo.

REKOMANDASYON POU AYITI :

Fè respekte nouvo lwa ki entèdi trafik seksyèl ak tout fòm travay fòse, san blyie travay restavèk san peye; envestige, jije, kondane epi aplike yon santans kont otè zak trafik moun yo daprè

nouvo lwa a. Pami kriminèl sa yo dwe genyen moun kap abize domestik yo ak moun ki pwostitye timoun ki gen mwens pase 18 an; aplike dispozisyon nan lwa a ki garanti viktim yo pap sibi okenn sanksyon poutèt yon krim yo ta komèt paske tout senpleman yo viktim trafik moun; nan patenarya avèk ONG yo, adopte epi mete ann aplikasyon pwosedi fòmèl pou gide ofisyèl yo pou yo fè sa ki nesesè pou idantifye viktim yo epi oryante viktim yo --timoun tankou granmoun-- nan mezon dakèy yo ak sèvis ki apwopriye yo; travay avèk kominote donatè yo pou elabore mekanism pou finanse a lon tèm moun kap ofri sèvis pou ede viktim trafik moun; epi ogmante finansman pou otorite ayisyèn yo kapab ede viktim yo, sitou asistan sosyal yo ak ajan lapolis ki sove viktim trafik yo.

POUSWIT NAN LAJISTIS

Gouvènman ayisyen an pat fè okenn pwogrè vizib nan pouswit otè zak trafik moun yo pandan peryòd rapò sa a kouvri a, men an 2014 li te pwomilge Lwa No. CL/2014-0010 ki rekonèt trafik moun kòm yon krim. Lwa sa a entèdi tout fòm trafik e li prevwa sanksyon ki rive jis 15 ane prizon. Sanksyon sa yo sevè ase e yo koresponn avèk sanksyon lalwa prevwa pou lòt krim grav, tankou vyòl/kadejak. Menm jan sa te ye pou twa peryòd rapò presedan yo te kouvri, gouvènman an pat rapòte okenn pouswit nan lajistis ni kondanasyon kont otè trafik moun yo.

Pou peryòd rapò sa a kouvri a, gouvènman an pat rapòte okenn ankèt ni pouswit nan jistis kont anplwaye leta lè te gen akizasyon deske yo te mele nan aktivite ki te gen rapò avèk trafik moun. Koripsyon, ki gaye anpil, te rete yon preyokipasyon nan konba kont trafik moun nan. Feblès ki egziste depi lontan nan enstitisyon yo ak nan pwosedi sistèm jidisyè ayisyen an, te limite kapasite peyi d Ayiti pou jije otè zak trafik moun yo. Malgre gwo mankman finansye, sèten Ayisen angaje kap travay kòm polisyè oubyen kòm asistan sosyal, te patisipe nan operasyon pou ede viktim yo. Sepandan, yon ti tan apre ofisyèl nan gouvènman ayisyen an ak sèten patnè nan gouvènman peyi etranje te rive sove 10 viktim trafik seksyèl epi yo te arete moun ki, selon akizasyon yo, te otè zak yo, prensipal sispèk la te disparèt. Feblès ki gen nan sistèm jidisyè a te reprezante prensipal kòz liberasyon akize a apre yo te fin arete l. Gouvènman an te fè efò pou l bay Polis Nasyonal d Ayiti (PNH) fòmasyon sou kesyon dwa moun avèk ansèyman fòmèl sou tèm ki gen rapò avèk trafik moun.

PWOTEKSYON

Gouvènman an te fè kèk efò pou l idantifye epi ede viktim trafik yo pandan peryòd rapò sa a kouvri a ; men efò sa yo te limite akoz enpinité malfektè yo te benefisyé. Leta ayisyen pat swiv, yon fason sistematik, done ki te gen rapò avèk idantifikasyon viktim trafik moun yo, men li te anonse li tap travay avèk ONG yo pou reyini avèk fanmi yo timoun ki tap tavay kòm domestik e ki te nan yon sityasyon eksplwatasyon. Otorite ayisyèn yo te travay avèk Òganizasyon Entènasyonal Migrasyon (OIM) pou facilite retou volontè nèf (9) granmoun ki te viktim trafik

seksyèl e ki te sitwayen peyi etranje, plis yon timoun viktim lapolis ayisyèn te sove avèk asistans patnè polisyè etranje. Pandan peryòd rapò sa a kouvri, ofisyèl ayisyen yo te wete kèk timoun ki te nan sityasyon vilnerab e yo te mete yo nan bon jan swen; sepandan, leta ayisyen an pat mete an plas pwosedì otonòm ki aplikab atravè tout gouvènman an pou gide tout premye sekouris nan fason pou yo idantifye epi oryante nenpòt moun ki evantyèlman ta viktim trafik moun ann Ayiti.

ONG yo te bay majorite viktim yo sèvis swen. Souvan sèvis pou viktim trafik moun yo te lye avèk sèvis pou lòt kalite viktim. ONG yo ak patnè entènasyonal yo te ogmante kowòdinasyon sèvis sa yo avèk enstitisyon leta ayisyen yo, donk sa te ranfòse kapasite gouvènman an pou li anrejistre akizasyon abi ki asosye avèk trafik moun epi reyajji sou yo. Gouvènman an pat ofri sèvis dirèk ni espesyalize pou viktim trafik moun yo. Bidjè IBESR la pat sifi pou finanse sèvis pwoteksyon de baz pou timoun sou tout teritwa nasyonal la, epi souvan enspektè Depatman Travay epi Byenèt Sosyal yo te manke materyèl de baz ak mwayen transpò solid. De (2) enstitisyon leta te founi swen pou timoun vilnerab ki te riske vin viktim trafik moun, --pami yo te genyen youn pou timoun lari ki te tabli nan mwa novanm 2013. Selon Atik 8 nouvo lwa a, gouvènman an te tabli kèk politik fòmèl sou pwoteksyon viktim trafik moun pou ankourage viktim yo kowopere nan ankèt sou otè zak trafik moun yo epi nan pouswit yo nan lajistik. Lwa a prevwa pwoteksyon lajistik pou anpeche pouswit kont viktim trafik moun yo pou krim yo ta komèt kòm rezulta dirèk sityasyon yo kòm viktim trafik moun. Lwa a prevwa tou soulajman nan afè imigrasyon pou etranje ki viktim trafik moun e konsa li ba yo yon altènativ legal pou otorite yo pa voye viktim yo nan yon peyi kote yo ka sibi zak reprezay oubyen viv nan lamizè.

PREVANSYON

Gouvènman an te fè kèk ti efò pou I anpeche trafik moun pandan peryòd rapò sa a kouvri a. Nan mwa avril 2014, gouvènman an te adopte yon plan dakson pou konbat trafik moun. Gwoop travay entè-ministeryèl la ki la pou kowòdone tout inisyativ anti-trafik pouvwa egzekitif la lanse, pat rapòtè okenn aktivite pandan peryòd rapò a kouvri a. Avèk apwi UNICEF, IBESR te lanse yon kanpay sansibilizasyon nan mwa jwen 2013 pou atire atansyon sou efò Ayiti tap fè pou elimine tout fòm travay kap eksplwate timoun. Depi 2012, Gouvènman Ayiti an, a travè IBESR, ap jere yon liy telefòn dijans pou viktim trafik moun; leta te rapòte 11 ka posib travay domestik kote timoun tap travay tankou esklav apre yo te resevwa apèl sou liy dijans sa a. Gouvènman an te mennen tou yon kanpay pou sansibilize biblik la sou travay timoun ak trafik timoun, pami lòt efò pou pwoteje timoun yo. A travè liy dijans pou pwoteksyon timoun IBESR genyen an, ak ankèt li fè sou sant ki ofri swen pou timoun ki rete nan sant sa yo, mete sou lòt aktivite ankò, IBESR te rive fèmen 40 nan sant konsa ki tap opere san respekte nòm entènasyonal yo pandan ane 2012 ak 2013. Nan ane 2013, IBESR te wete 754 timoun nan sityasyon eksplwatasyon kote yo tap kouri gwo risk pou yo te viktim trafik moun. Patenarya ant

gouvènman an avèk reprezantan kominote ki la pou siveye aktivite naytklòb yo, te debouche sou fèmti anpil biznis kote jèn ti gason ak ti fi te viktim eksplwatasyon seksyèl.